

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr. F 12:

Forespørgsel til statsministeren [om Danmarks forhold til euroen].

Af Kristian Thulesen Dahl (DF) m.fl.
(Forespørgslen anmeldt 12/11 98).

Formanden:

Hvis ingen gør indsigelse mod fremme af denne forespørgsel, betragter jeg Tingets samtykke dertil som givet. (Ophold). Det er givet.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Første behandling af lovforslag nr. L 76: Forslag til lov om ændring af lov om selskab til varetagelse af aktiviteter vedrørende mineralske råstoffer i Grønland m.v. (Ændring af virksomhedsområde m.v.)

Af miljø- og energiministeren (Svend Auken).
(Fremsat 4/11 98).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Hans-Pavia Rosing (S):

Dette forslag, som efter sædvane er afhandlet mellem den danske regering og Grønlands hjemmestyre, drejer sig om, at staten ønsker at udtræde af den kommercielle del af mineralområdet og ikke det såkaldte kulbrinteområde, altså olieområdet.

Når vi taler om mineraler, så taler vi om det guld, sølv, zink og andre mineraler, der måtte findes i den grønlandske undergrund, eller som vi med sikkerhed ved findes, men vi ved ikke i hvor store mængder.

Dette har en naturlig forbindelse med Grønlands overtagelse af forvaltningen af råstofferne her i sommer den 1. juli. Der har ligget en længere forhandling op til den overdragelse af selve forvaltningen af de grønlandske råstoffer, som nu endelig faldt på plads. Staten vil som sagt ud af den kommercielle del af dette område, men staten er stadig væk med i den politiske del.

I forbindelse med hjemmestyrets indførelse lavede man et fællesråd for mineralske råstoffer

med en ligelig andel af danske politikere og grønlandske politikere og med en grønlandsk formand, der fungerede indtil denne sommer, hvor forvaltningen overførtes til Grønland.

Staten ønsker i den forbindelse at sælge sine aktier til DONG, Dansk Olie og Naturgas, hvilket uden for enhver tvivl, også for vores vedkommende, vil styrke den faglige ekspertise på dette område.

Forslaget har været drøftet i det grønlandske Landsting under efterårssamlingen her i Nuuk i september og oktober. Der har været lidt uenighed om det. Der har været røster fremme fra oppositionspartiet IA, om det ikke for staten er et spørgsmål om at nyde i stedet for at yde, dvs. at staten trækker sig ud økonomisk, men stadig væk er interesseret i at få den profit, der måtte komme ud af evt. udvinding. Dette bunder i, at man i forbindelse med råstofordningen har aftalt, at man laver en fifty-fifty deling, at man deler eventuel profit i forbindelse med råstofudviklingen, at man deler overskuddet. Jeg mener ikke, på baggrund af det forslag vi har her, at dette er tilfældet; denne regel om at dele lige over bliver ikke anfægtet af dette forslag.

Jeg mener, og det mener Socialdemokratiet i øvrigt også, at det er en ganske naturlig konsekvens af overdragelsen af råstofforvaltningen til Grønland, hvorfor vi stemmer for dette forslag.

Ellen Kristensen (V):

Venstre tilslutter sig forslaget om lov om ændring af lov om selskab til varetagelse af aktiviteter vedr. mineralske råstoffer i Grønland m.v.. Venstre tilslutter sig derved lovforslag nr. L 76.

Frank Dahlgaard (KF):

Lovforslaget virker også for Det Konservative Folkeparti fornuftigt. Det er fornuftigt, at man alene gennem Nunaoil koncentrerer sig om aktiviteter i forbindelse med olie og gas, og at Nunaoil derefter i fremtiden kommer til at operere i Grønland på samme måde, som DOPAS, Dansk Olie- og Gasproduktion A/S, opererer på i Danmark.

Op den anden ting, at staten kan sælge sine aktier til DONG, virker også fornuftigt. Derved får man ejereksptertise ind i Nunaoil.

Så kunne jeg tænke mig at benytte anledningen til at spørge energiministeren om, hvordan status er på det område, som er undtaget fra det her, fordi man er så langt fremme i efterforskningen. Det drejer sig altså om mineraler, og det

er den guldmine, der ligger 35 km fra Nanortalik og som kaldes Nalunaq-projektet, og hvor man er så langt fremme, at man vurderer, om der kan blive tale om en egentlig guldmine i produktion. Og jeg kunne tænke mig at spørge, hvordan mulighederne, sandsynlighederne, ser ud i dag for, at det bliver til noget?

Kristen Touborg (SF):

Efter SF's opfattelse er der her tale om et lovforslag, som er hensigtsmæssigt, og som ligger meget i forlængelse af den linje, der er ført mellem den danske regering og det grønlandske hjemmestyre i en række sager. Så vi er positivt indstillet over for forslaget.

Ole Donner (DF):

Her har vi et grønlandsk lovforslag, som jo plejer at gå så hurtigt, at talerne er ved at falde over hinanden for at sige ja til forslaget. Jeg plejer selv at være en af dem.

Jeg vil også godt starte med at sige, at Dansk Folkeparti er positivt over for lovforslaget som sådan, men når man går dybere ned i bemærkningerne, synes vi i Dansk Folkeparti, at der rejser sig en del spørgsmål, som ikke umiddelbart fremgår af lovtæksten. Derfor vil vi i hvert fald i udvalget undtagelsesvis stille en del spørgsmål til de ting, men måske miljø- og energiministeren kunne svare på noget af det sådan lige her og nu.

Aktiekapitalen skal nedsættes til 10 mio. kr., men den reelle værdi af selskabet tilstræbes at være omkring 16-20 mio. kr. Hvad er årsagen så til, at man går så langt ned?

Jeg kunne også godt tænke mig at spørge, hvordan man er kommet frem til den pris, som DONG skal give for aktierne?

Og så vil vi også meget gerne se høringssvarene. Specielt er vi interesseret i at se, hvad Rigsrevisionen har at sige til forslaget. Jeg går ud fra, at ministeren oversender høringssvarene til udvalget.

Med hensyn til vurderingen af konsekvenserne af lovforslaget synes vi måske nok, at det ser lidt mærkeligt ud, at der på positivsiden står en merindtægt for staten på 7 mio. kr. i 1999, og så kommer det næste punkt: eventuelle merindtægter for staten på længere sigt. I bemærkningerne står der jo, at der formentlig ikke kommer nogen. Så var det måske smartere at have skrevet det eller i hvert fald ikke nævne det som noget positivt, hvis man oprigtigt mener, at der ikke kommer noget.

Så vil vi også godt have ministerens garanti for, at der ikke er nogen forhold omkring EU-retten, ligesom vi gerne vil vide, hvad har man undersøgt i den forbindelse.

Som sagt vil vi rejse nogle spørgsmål i udvalget, men vi er positivt indstillet over for lovforslaget, og vi regner med at stemme for det ved tredjebehandlingen.

Yvonne Herløv Andersen (CD):

Det er jo en naturlig konsekvens af den fortsatte udvikling af hjemmestyret i Grønland, at aktiviteterne omkring mineralefterforskningen og eventuel produktion overføres til Grønlands hjemmestyre.

Derfor kan Centrum-Demokraterne på den baggrund i al væsentlighed støtte det fremsatte forslag.

Der er et enkelt punkt omkring de økonomiske konsekvenser i forslaget, som vi fra CD's side ønsker nærmere belyst i udvalget.

Det fremgår, at de økonomiske problemer løses igennem en kapitaludlodning og dermed nedsættelse af kapitalgrundlaget i Nunaoil. Der sker udlodning af såvel kapital som selskabets tilladelser, optionsaftaler m.m. Der sker herefter en overdragelse af statens andel vederlagsfrit til det grønlandske hjemmestyre.

Der savnes i forslagets kommentarer en begrundelse for denne overdragelse, når der i øvrigt er sat værdi på rettighederne.

Af lovforslagets bemærkninger fremgår det, at der ikke er miljømæssige konsekvenser af dette lovforslag, idet disse forhold jo er reguleret i råstofloven, ligesom det her også er fastslået, at staten skal have en andel af indtjeningen fra såvel mineral- som kulbrintevirksomheder.

Men det er, synes vi, imidlertid væsentligt at fastslå, at den grønlandske natur er overordentlig sårbar over for mulig forurening fra industriel udvinding af såvel mineraler som kulbrinter. Det er derfor vigtigt, at de fastsatte forskrifter på udvindingsvirksomhed følges, uanset hvilket ejerforhold der er til de implicerede virksomheder.

Men som sagt, CD støtter det fremsatte lovforslag om den ændrede ejer- og selskabsstruktur til varetagelse af udvindingsopgaverne i Grønland.

Dorit Myltoft (RV):

Da partiets ordfører i denne sag, fru Elisabeth Arnold, ikke kan være til stede, skal jeg ganske

kort meddele, at Det Radikale Venstre støtter det her lovforslag.

Kim Behnke (FP):

Det gode spørgsmål i den her sag er jo, hvornår der bliver fundet nogle mineraler i Grønland, eller rettere sagt hvornår man finder nogle, som det er muligt at udnytte kommercielt.

Jeg kan huske en efterårsdebat her i Folketingssalen, da et canadisk firma netop havde offentliggjort, at der i Østgrønland var fundet guldreserver for anslået 20 mia. kr. I de dage var det grønlandske finansudvalg på besøg i Danmark og besøgte bl.a. det danske finansudvalg, og der var jo ikke grænser for, hvor høje hattene var på de grønlandske parlamentarikere ved udsigten til disse mange milliarder, der ville vælte ind. Sådan gik det jo ikke, eller sådan er det i hvert fald ikke gået indtil videre.

Vores opfattelse er den, at ethvert skridt i retning af at muliggøre udvindingen af mineraler i Grønland skal udnyttes. Derfor har vi også støttet de koncessioner, der er givet til en række selskaber, som i øjeblikket leder efter olie ud for Grønlands kyst. Vi er også enige i betragtningerne om, at man skal værne om miljøet, for vi har jo set i Alaska, hvor galt det kan gå, hvis man pludselig har forurening.

Så er der spørgsmålet om Nunaoil. Vores opfattelse har egentlig gennem årene været, at man roligt kunne privatisere den virksomhed, lade de private aktører overtage og stå for disse aktiviteter. I Danmark har vi jo kun haft fornuft af, at det er et rent privat selskab, der står for udvindingen af olie i den danske del af Nordsøen.

Derfor kunne man jo sagtens have solgt de her aktier til et privat selskab, som var interesseret i at gå ind og bakke op og sørge for at intensivere efterforskningen efter mineraler. Men det næstbedste skal man jo nogle gange lade sig nøje med, og ved en overdragelse eller salg af aktierne til Dansk Olie- og Naturgas, ja, så har vi muligheden for på et senere tidspunkt at privatisere DONG-koncernen, hvornår det så kommer på dagsordenen.

Derfor kan vi selvfølgelig støtte forslaget, både ud fra et ønske om, at aktiviteterne bliver intensiveret, altså at man overfører viden fra DONG-koncernen til Nunaoil, og altså også ud fra ønsket om, at Grønland selvfølgelig selv kommer til at bestemme farten på det her område.

Men min, jeg havde nær sagt erfaring fra grønlandske politikere og grønlandske folk er jo, at man er overordentlig interesseret i at få de her ting speedet op, al den stund det kan give en ny og god indtægtskilde for det grønlandske samfund.

Som sikkert så mange andre også gør, krydser vi fingre for, at det her kan være et skridt i retning af at få fundet nogle mineraler, som kan udvindes kommercielt og være til glæde for det grønlandske folk.

Tove Videbæk (KRF):

Lovforslaget medfører, at Nunaoil ikke længere skal beskæftige sig med mineralvirksomhed, men kun med olieefterforskning. De dele af mineralvirksomheden, som Grønlands hjemmestyre ønsker videreført, overføres til et hjemmestyreejet selskab, mens Nunaoil afvikler den resterende del af mineralaktiviteterne.

Lovforslaget giver endvidere hjemmel til, at Grønlands hjemmestyre og staten hver for sig kan overdrage deres aktieposter i Nunaoil til et selskab, der direkte eller indirekte ejes fuldt ud af hjemmestyret eller staten. Staten, forstår vi, har konkret til hensigt at overføre sin aktiebeholdning i Nunaoil til Dansk Olie- og Naturgas, hvilket ifølge bemærkningerne til lovforslaget ventes at føre til en betydelig styrkelse af det faglige grundlag i Nunaoil.

Og i forbindelse med flytning af mineralvirksomheden fra Nunaoil skal der foretages en kapitalnedsættelse i selskabet og efterfølgende kapitaludlodning til ejer.

Vi forstår, som det nævnes, at kapitaludlodningen medfører en indtægt for staten og Grønlands hjemmestyre på omkring 7 mio. kr. til hver, og overdragelse af statens aktiepost i Nunaoil til DONG indebærer en salgsindtægt for staten. Betingelsen for overdragelsen vil blive forelagt for Folketingets Finansudvalg ved et aktstykke, og den daglige ledelse af Nunaoil, forstår vi også, placeres i øvrigt i Grønland.

Lovforslaget har været forelagt Grønlands hjemmestyre, som anbefaler lovforslaget, og ændringer, der svarer til indholdet i dette lovforslag, er enstemmigt vedtaget af Grønlands Landsting i oktober 1998, og vi kan også støtte dette lovforslag.

Miljø- og energiministeren (Svend Auken):

Jeg vil gerne sige ordførerne tak for den meget positive modtagelse og også tak for det grund-

ge arbejde, man har lagt i at læse forslaget og dets bemærkninger.

Jeg tror, at der er to forhold, man skal holde sig for øje, når man skal vurdere det her forslag. Det ene er det forhold, som især hr. Hans-Pavia Rosing beskæftigede sig med, nemlig at vi har fået en nyordning af forvaltningen af råstofferne på Grønland, sådan at den forvaltning i fremtiden vil foregå i Nuuk og ikke i København, men med bevarelse af fællesrådet. Dét synes vi, at det er en logisk konsekvens af den overdragelse af ansvaret på dette område, at man så også afvikler denne del af Nunaoils aktiviteter og lægger dem op til et grønlandsk eget selskab.

Det andet forhold er naturligvis ønsket om at finde nogle mineraler på Grønland, der kommercielt kan udnyttes, så man kan give det grønlandske samfund et selvstændigt indtægtsgrundlag. Det er det vigtigste. Det er det vigtigste for det grønlandske samfund i de kommende år at skaffe sig nogle egne indtægter. Det er en fælles dansk-grønlandsk interesse at gøre alt, hvad man kan, for at nå det mål. Og det er i det lys, at man skal se forslaget.

Vi tror, vi får en mere effektiv indsats på det her område, hvis man gør som foreslået i forslaget, men hr. Kim Behnke har jo desværre ret. Jeg er ked af at sige det, men han har desværre ret, når han siger, at der har været mange flotte forventninger undervejs, der er blevet skuffet. Når jeg siger til Folketinget, at jeg tror, at det er ved at vende – jeg tror faktisk, vi nærmer os en situation, hvor der findes projekter – så bør man tage en sådan meddelelse fra min side med et stort korn salt, men jeg tror det faktisk. Og jeg er helt overbevist om, at de, som finder saltkornet frem, håber, jeg har ret, nemlig at det må lykkes for os at finde disse aktiviteter.

Hr. Donner har sat sig ret grundigt ind i, hvad det er for – det lyder så odiøst, og man må meget gerne finde et bedre ord – transaktioner, vi laver i forbindelse med dette, og dér vil jeg gerne sige til hr. Ole Donner: Der er intet susppekt i den måde, det her foregår på. Og jeg vil meget, meget gerne uddybe, hvordan det er sket, i det særlige udvalg, som jeg går ud fra at Folketinget vil nedsætte til behandling af denne sag. Det gælder spørgsmålet om aktiekapital – man kan jo godt have en aktiekapital med et pålydende, som er større end de indre værdier i selskabet, bare sagt en passant – det gælder spørgsmålet om DONG, og det gælder spørgsmålet om EU-retten. Alle de supplerende

spørgsmål, man måtte have, vil vi meget gerne besvare.

Til hr. Frank Dahlgaard vil jeg sige, at vi meget gerne vil give de oplysninger om kommercieliteten, som det hedder, altså de kommercielle muligheder i det guldfund, han henviste til. Det vil vi også meget gerne give under udvalgsarbejdet.

Der er både hos grønlandske og danske eksperter på det område utrolig entusiasme med hensyn til at finde et gennembrud og gøre noget, og jeg tager Folketingets meget positive tilslutning her i dag som udtryk for, at denne entusiasme også er bredt forankret i det danske Folketing.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til det udvalg, der den 21. oktober 1998 blev nedsat til behandling af lovforslag vedrørende Grønland. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Første behandling af lovforslag nr. L 77: Forslag til lov om statstilskud til forskning og teknologisk udvikling på energiområdet.

Af miljø- og energiministeren (Svend Auken). (Fremsat 4/11 98).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Lis Greibe (S):

Dansk energipolitik har på mange måder været en succes og er det fortsat.

Selv om vi ikke altid kan få andre lande til at spille 100 pct. med, når vi taler om en miljøvenlig og globalt forsvarlig energipolitik, er der ingen tvivl om, at vi har plantet det danske flag grundigt og solidt i det energipolitiske landskab. På Det Enerkipolitiske Udvalgs rejse i